

НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ
Сектор за квалитет, анализу, статистику и мониторинг, пројекте,
међународну сарадњу и информисање
Одељење за анализу, статистику и мониторинг

АНАЛИЗА СТОПЕ НЕЗАПОСЛЕНОСТИ ПО ОКРУЗИМА

Пратећи кретања на окружним тржиштима рада у Републици Србији у периоду 2006-2008. године према броју незапослених лица (годишњи просек) и административној стопи незапослености, ствара се потреба груписања округа.

Табела – Стопе незапослености по окрузима у периоду 2006-2008. година

Р едни број	ОКРУГ	2006		2007		2008	
		Незапослени (просек)	Стопа незапослености	Незапослени (просек)	Стопа незапослености	Незапослени (просек)	Стопа незапослености
1	БЕОГРАД	143.399	18,31	122.156	16,18	105.322	14,06
2	БОРСКИ	15.378	25,41	14.992	26,48	13.064	24,09
3	БРАНИЧЕВСКИ	9.875	13,93	10.355	14,55	9.840	13,98
4	ЗАЈЕЧАРСКИ	14.678	28,58	14.649	28,83	13.901	28,58
5	ЗАПАДНО-БАЧКИ	30.900	36,07	27.901	34,89	22.798	30,69
6	ЗЛАТИБОРСКИ	42.383	31,81	41.100	31,67	36.255	29,54
7	ЈАБЛАНИЧКИ	36.711	35,86	36.502	39,48	35.634	39,78
8	ЈУЖНО-БАНАТСКИ	42.005	33,57	37.690	31,20	32.959	28,50
9	ЈУЖНО-БАЧКИ	83.788	27,15	75.791	25,14	62.236	21,44
10	КОЛУБАРСКИ	17.060	21,19	14.204	17,85	11.741	15,28
11	МАЧВАНСКИ	50.043	34,99	44.411	32,66	38.488	29,63
12	МОРАВИЧКИ	28.360	31,05	26.819	30,42	22.481	26,64
13	НИШАВСКИ	51.076	31,28	51.910	31,75	51.334	31,78
14	ПИРОТСКИ	14.861	32,12	15.846	33,67	14.978	32,62
15	ПОДУНАВСКИ	26.223	29,30	22.778	28,41	17.400	23,35
16	ПОМОРАВСКИ	27.135	26,24	27.327	26,19	26.377	26,22
17	ПЧИЊСКИ	34.937	35,70	32.470	35,81	29.092	32,86
18	РАСИНСКИ	28.871	27,75	29.788	29,25	27.637	28,28
19	РАШКИ	44.780	34,42	47.862	35,71	48.179	36,30
20	СЕВЕРНО- БАНАТСКИ	18.225	30,80	16.765	29,27	15.847	28,13
21	СЕВЕРНО-БАЧКИ	26.854	31,05	19.865	25,07	14.909	19,78
22	СРЕДЊЕ- БАНАТСКИ	28.782	36,65	27.263	35,79	23.550	32,68
23	СРЕМСКИ	47.102	40,04	39.420	35,37	30.870	29,51
24	ТОПЛИЧКИ	13.879	37,36	14.109	38,84	14.411	40,08
25	ШУМАДИЈСКИ	35.988	28,88	38.030	30,72	36.630	30,87
	УКУПНО	913.293	27,92%	850.004	26,83%	755.935	24,62%

Прву групу округа чине они који, у назначеном периоду, имају сталан пад броја незапослених на евиденцији и стални пад административне стопе незапослености. То су: Београд, Западно-бачки, Златиборски, Јужно-банатски, Јужно-бачки, Колубарски, Мачвански, Моравички, Подунавски, Северно-банатски, Северно-бачки, Средње-банатски и Сремски округ.

Другу групу округа чине они који, у назначеном периоду, имају сталан раст броја незапослених на евиденцији и стални раст административне стопе незапослености. То су: Јабланички, Нишавски, Рашки, Топлички и Шумадијски округ.

Ове две групе округа чине екстремне вредности. Прва показује да се смањењем просечне регистроване незапослености и падом административне стопе незапослености дошло до раста запошљавања које је реално, јер на укупно кретање стопе незапослености утицало повећано запошљавање, уз релативно мало мењање броја осигураних индивидуалних пољопривредника као фактора који утиче на формирање стопе незапослености. Друга група показује константан раст регистроване незапослености и осетни пад запослености, уз мењање броја индивидуалних пољопривредника које доприноси расту стопе незапослености.

Трећу групу округа чине они који, у назначеном периоду, имају раст броја незапослених на евиденцији и стопе незапослености у 2006. и 2007. години, док је у 2008. години пад регистрован код оба показатеља. То су: Борски, Браничевски, Зајечарски, Пиротски, Пчуњски и расински округ.

Специфичност показује Поморавски округ, где је у 2008. години остварен пад броја незапослених на евиденцији, али је настављен раст стопе незапослености. Тај раст стопе указује да је дошло до осетнијег пада запослености и броја индивидуалних пољопривредника који уплаћују доприносе за пензионо-инвалидско осигурање, него што је пад регистрованих незапослених лица.

Уколико анализирамо у којим окрузима се стопа смањила и који су то фактори који су утицали на смањење, може се закључити да су то баш она места у којима се привреда најбрже опорављала и наставила даље са развојем, као и да су ти окрузи придобили највећи део домаћих и страних инвестиција. Такође, неки од највећих градова и административних центара Србије се налазе у овим окрузима, па самим тим имају и највећи потенцијал за развој привреде, као што је развијена инфраструктура, добар географски положај, близина важних саобраћајница, као и подршка локалних власти за развој пословања. Ови региони су и образовни центри у којима млади углавном остају после завршених студија, тако да је и повољнија демографска слика и образовна структура радне снаге.

Повећање стопе незапослености је углавном у пасивнијим, јужнијим деловима земље. Гашењем или реструктурирањем појединих великих предузећа велики број радника је остао без запослења. Развој привреде у овим регионима је ишао у смеру повећања продуктивности на рачун смањивања радне снаге. Евидентирани незапослени су углавном лица старије животне доби која нису могла да се прилагоде новим тржишним трендовима и која се нису снашла у новом радном окружењу¹. Такође, баш ова лица нису превише мотивисана за тражење новог радног места, већ се на евиденцији Националне службе за запошљавање налазе ради остваривања неких других права (пензионо и социјално осигурање) до преласка у статус пензионисаних лица, као и да је код

¹Највише незапослених у овим окрузима имају од I-IV степена стручне спреме.

њих присутан страх и недовољно развијена свест од започињања сопственог бизниса или сматрају да окружење не подстиче у довољној мери развој МСПП.

Београд, 13.03.2009.

Светлана Аксентијевић